

رهبرانقلاب از نامزدهای انتخابات و هواداران شان مطالبه کردند

هنجارهای رفاقتی جایگزین رفتارهای رقابتی شود

روز گذشته پس از اعلام نتایج نهایی انتخابات مسعود پزشکیان، رئیس جمهور منتخب ملت ایران و سعید جلیلی، رقیب انتخاباتی وی با رهبر انقلاب در دیدار با پزشکان ضمن تبریک مجدد موفقیت وی رهبر انقلاب در دیدار با پزشکان ضمن تبریک مجدد موفقیت وی در کسب رای اکثریت و ابراز خرسندی از روند افزایشی مشارکت در دور دوم انتخابات، اظهار امیدواری کردند پزشکان با استفاده از ظرفیت‌های مردمی و دیگر ظرفیت‌های فراوان کشور در مسیر پیشرفت و آبادانی گام بردارند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین ضمن دعا و آرزوی توفیق برای رئیس جمهور منتخب، توصیه‌هایی را بیان کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین در دیدار با سعید جلیلی ضمن تشکر از رویکرد تبیینی وی در عرصه رقابت‌های انتخاباتی و همچنین ایجاد زمینه برای شور و شوق مردمی بیشتر در انتخابات، برای وی آرزوی موفقیت کردند.

رهبرانقلاب در پیامی با اشاره به حماسه مشارکت مردم در انتخابات ریاست جمهوری همگان را به همکاری برای پیشرفت و عزت کشور توصیه کردند. متن کامل پیام رهبر انقلاب را در ادامه می‌خوانید:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ
سَيِّمًا بَقِيَّةَ اللَّهِ وَرُوحِي فَدَاهِ
خداي عزيز ورحيم را سپاس که با اراده و توفيق او ملت بزرگ ايران توانست پس از مصيبت سنگين فقدان رئيس جمهور شهيد، در مدت کوتاه قانونی، صحنه انتخابات ریاست جمهوری را سامان دهد و در دو جمعه پیاپی، انتخاباتی آزاد و شفاف برگزار کند و از میان چند نامزدها، با اکثریت آرا رئیس جمهور کشور را برگزیند.

مسئولان محترم برگزاری انتخابات، با شتاب لازم و امانت کامل،

وظایف خود را انجام دادند، و مردم عزیز، با احساس مسئولیت به میدان آمدند و صحنه‌ای گرم و پرشور آفریدند و صندوق‌های انتخاباتی را در دوماهه با بیش از ۵۵ میلیون رای انباشتند. این حرکت بزرگ در رویارویی با غوغای دست‌ساز تحریم انتخابات، که دشمنان ملت ایران برای القای ناامیدی و بن‌بست به راه انداخته بودند، کاری درخشان و فراموش‌نشدنی است و همه نامزدهای محترم و همه کسانی که برای پیروزی هریک از آنان، هفته‌ها تلاش شبانه‌روزی کردند در افتخار و ثواب آن شریکند.

اکنون ملت ایران رئیس جمهور خود را انتخاب کرده است. اینجانب با تبریک به ملت و به رئیس جمهور منتخب و به همه فعالان این صحنه حساس مخصوصاً جوانان پرشور ستادهای انتخاباتی نامزدها، همگان را به همکاری و نیک‌اندیشی برای پیشرفت و عزت روزافزون کشور توصیه می‌کنم. شایسته است رفتارهای رقابتی دوران انتخابات به هنجارهای رفاقتی تبدیل شود و هرکس در حد توان

خود برای آبادانی مادی و معنوی کشور تلاش کند. به جناب آقای دکتر پزشکیان رئیس جمهور منتخب نیز توصیه می‌کنم با توکل به خداوند رحمان به افق‌های بلند و روشن چشم بدوزند و در ادامه راه شهید رئیسی از ظرفیت‌های فراوان کشور به‌ویژه منابع انسانی جوان و انقلابی و مومن، برای آسایش مردم و پیشرفت کشور بیشترین بهره را ببرند.

بار دیگر جبهه سپاس بر درگاه حضرت حق می‌گذارم و به حضرت بقیةالله اعظم روحی فداه درود و سلام می‌فرستم و یاد شهیدان والامقام و امام بزرگوار شهیدان را گرامی می‌دارم و از همه نامزدهای محترم و فعالان عرصه انتخابات که در این برهه حساس نقش آفرینی کردند، و نیز رسانه ملی و حافظان امنیت کشور و دستگاه‌های اجرایی و نظارتی بر انتخابات سپاسگزار می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای
۱۴۰۳/۴/۱۶

تحلیل استان به استان آرا در دور اول و دوم انتخابات

۱۰ درصد افزایش مشارکت از کجا آمد؟

یارگمشده مشارکت مردها بودند

میزان مشارکت در دور دوم انتخابات تقریباً برابر با عددی بود که اکثر نظرسنجی‌ها در دور اول پیش‌بینی کرده بودند. از آنجایی که در دور اول ۱۵ تا ۲۰ درصد شرکت‌کنندگان را مردها تشکیل می‌دادند نتایج غیر دقیق دور اول را می‌توان با کنش مردها توجیه کرد. آنها درحالی که نهایتاً در دور اول درمورد رای دادن به یک کاندیدای به جمع‌بندی نرسیده و رای ریاست جمهوری را قواره هیچ‌کدام از نامزدها نمی‌دانستند در دور دوم با مشخص‌تر شدن میدان انتخابات قدرت تصمیم‌گیری پیدا کرده و با رویکردی سلبی به فردی رای دادند تا فرد مقابل رای نیابند. این یعنی این طیف حداکثری صرفاً برای اینکه فرد ضعیف‌تر در مسند نشینند پای صندوق رای آمده‌اند. در پاسخ به این سوال که چرا این بخش از جامعه در دور اول حاضر نشدن رای سلبی بدهند ۳ دلیل اصلی را می‌توان مطرح کرد. اول در دور اول تعداد کاندیداهای زیادتر بود و مردها برای رای سلبی دادن نیز همچون رای ایجابی سزورگم بودند. ثانیاً تقابل‌های انتخاباتی دو نامزد در دور دوم به ویژه در صحنه مناظرات باعث شناخت بهتر جامعه نسبت به ایده‌های هریک از کاندیداهای شده و قدرت انتخاب را بیشتر می‌کرد و ثالثاً ایجاد دوقطبی‌های انتخاباتی به واسطه جذابیت‌های تقابلی که ایجاد می‌کند هم مخاطبان بیشتری را جذب انتخابات کرده و هم حرکت سیاسی آنها را راحت‌تر جهت‌دهی می‌کند.

رشد سبب قومیتی پزشکان

اگرچه با افزایش میزان مشارکت هردو کاندیدای آرازی اضافه تا حد زیادی منتفع شده‌اند اما این انتفاع برای پزشکان با نسبت بیشتری رخ داده است. مقایسه آمار استان‌هایی که نسبت قومیتی با پزشکان دارند به علاوه استان‌های سیستان و بلوچستان و کردستان که آرای قومیتی در آنها نقش موشی دارد نشان می‌دهد که نامزد اصلاح‌طلبان افزایش انتفاع آرای خود را تا حد زیادی مدیون گسترش سبب قومیتی است. به طور مثال درحالی که میزان آرای پزشکان از استان‌های آذربایجان شرقی و اردبیل با آرای جلیلی از استان‌های خراسان رضوی و جنوبی در دور اول در عدد یک میلیون ۴۴۰ هزار رای برابر بوده است این نسبت در دور دوم به نفع پزشکان تغییر کرده و او توانسته انتفاع خود از آرای این دو استان که بدنه ایدئولوژیک محسوب می‌شوند را به نسبت آرای جلیلی در استان‌های خراسان که بدنه ایدئولوژیک او هستند بیشتر کند. مجموع آرای پزشکان از سبب آذربایجان شرقی و اردبیل در دور دوم حدود یک میلیون رشد داشته درحالی‌که این رشد برای سعید جلیلی از سبب آرای خراسان تنها ۵۴۰ هزار رای بوده است. در استان سیستان و بلوچستان که ۴۴۳ هزار نفر از ساکنان در دور اول به پزشکان رای داده‌اند با افزایش مشارکت ۲۰ درصدی آرای پزشکان بیش از ۲۰۰ هزار رای رشد کرده و به ۶۵۵ هزار رای رسیده است. درحالی‌که این رشد برای سعید جلیلی نصف پزشکان و معادل ۱۰۰ هزار رای بوده است. در کردستان رشد ۶ درصدی آرا ۹۰ هزار رای برای پزشکان به ارمغان آورده، درحالی‌که این رقم برای جلیلی ۳۰ هزار رای و معادل یک سوم پزشکان است.

واقعی دیدن دغدغه اقوام باب معامله بر سر شکاف‌های قومی را می‌بندد

نتایج انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳ اثرگذاری سیاسی، فضای قومیتی را بار دیگر نشان داد. زمانی که سبب رایایی تا این حد اثرگذار واقع شود طبعاً کاندیداهای انتخابات را در ادوار مختلف مجاب می‌کند که برای جذب حداکثری از این سبب فعالیت کنند. چنین استفاده‌ای اگر متکی به یک پشتوانه اجرایی بوده و دستاوردی را برای مناطق قومیت‌نشین به وجود بیاورد و تضادی با منافع ملی نداشته باشد نه تنها بد نیست بلکه میزان مقبولیت ساختار سیاسی را نیز بالا می‌برد. اما اگر این ظرفیت به دستاوردی برای تشدید شکاف‌های قومیتی تبدیل شده و چهره‌های سیاسی با هدف کسب قدرت بر سر آن معامله کنند نه تنها مفید نبوده، بلکه در بلندمدت کاهش سرمایه اجتماعی چهره و ساختار سیاسی را نیز به همراه دارد.

اگر کاندیدایی برای کسب حداکثر منافع از این سبب محرومیت‌های موجود را چند برابر جلوه داده و بدون پشتوانه برای حل این محرومیت‌های واقعی و بعضاً غیرواقعی وعده‌های غیر قابل اجرا بدهد نهایتاً در پس عدم توانایی فرد بدنه اجتماعی دچار ریزش شده و تا سال‌ها بین خود و مشارکت سیاسی در انتخابات مرزبندی می‌کند. شیوه صحیح جذب آرای ساکنان مناطق قومی دوتار در مرکز داشتن برنامه بلندمدت برای محرومیت‌زدایی و تلاشی چندساله در راستای اجرای آن است. فعالیت‌های شب‌انتخاباتی که اولاً سطح مطالبات قومی را به بدنه‌یستان‌های پشت‌پرده تقلیل داده و ثانیاً منافع ملی در آن در نظر گرفته نشده است در نهایت نه انتفاع مادی برای استان‌های واجد جمعیت قومی به همراه آورده و نه به رشد بلوغ سیاسی کمک می‌کند.

علی ملکی
خبرنگار گروه نقد روز

مهم‌ترین اتفاق دور دوم انتخابات افزایش ۱۰ درصدی میزان مشارکت بود. پیش از این اولین و آخرین انتخاباتی که به دور دوم کشیده شد مربوط به سال ۱۳۸۴ و انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری بود. رقابت بین نامزدهای این انتخابات با مشارکت ۶۲ درصدی رقم خورد اما پرکندگی آرا میان نامزدها آن را به دور دوم کشاند و محمود احمدی نژاد و علی اکبر هاشمی رفسنجانی برای جلب رای نهایی مردم مقابل یکدیگر قرار گرفتند. در نهایت احمدی نژاد با کسب ۶۲ درصد آرا به ریاست جمهوری انتخاب شد و هاشمی رفسنجانی با ۳۵ درصد آرا از این دور انتخابات حذف شد. نکته جالب ماجرای سال ۸۴ اما این بود که با وجود محدود شدن کاندیداهای و افزایش تب رقابتی آن، مشارکت مردم از ۶۲ درصد در دور اول به ۵۹٫۷ درصد کاهش یافت.

بنابراین انتخابات اخیر یک نقطه تمایز دیگر ایجاد کرده و آن افزایش مشارکت در عین دودوره‌ای شدن آن است. به‌هرحال میزان مشارکت در مجموع نسبت به دور اول انتخابات ۱۰ درصد افزایش یافته اما تفکیک آمار مشارکت در استان‌های مختلف حاوی نکات جالب توجهی است. علاوه بر رشد مشارکت در دور دوم انتخابات دولت چهاردهم، امیدواری‌ها نسبت به افزایش کنش و مشارکت فعال مردمی در امور مختلف سیاسی و اجتماعی نیز افزایش یافت. از سوی دیگر رشد شدید این نرخ در برخی استان‌ها نشانگر این است که ظرفیت تولید و تقویت سرمایه اجتماعی وجود دارد و بیش از پیش باید به آن توجه شود. این انتخابات سبب رای متنوع نامزدها در استان‌های مختلف بار دیگر توجه به تکثر اجتماعی و قومیت‌ها را گوشزد نیز کرد. در ادامه برخی از اعداد و ارقام حاصل از مقایسه دو دوره انتخابات و سیر تفاوت آنها طی یک هفته را می‌خوانید.

مشارکت در استان‌ها

طی یک هفته چقدر تغییر کرد؟

استان‌های مختلف کشور متأثر از شرایط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، دینی و قومی تولیدکنندگان سبب رای‌های متنوعی هستند. استان اردبیل در دور اول انتخابات ریاست جمهوری دولت چهاردهم مشارکت ۵۵ درصدی را رقم زد که این عدد در دور دوم با ۱۰ درصد رشد به ۶۵٫۵ رسید. اهالی استان البرز هم در دور اول با ۳۶ درصد مشارکت پای صندوق‌های رای حاضر شدند که یک هفته بعد و دور دوم مشارکت‌شان با رشد ۱۳ درصدی به ۴۹ درصد رسید. میزان مشارکت در استان‌های خراسان جنوبی، خراسان شمالی، زنجان، کرمان، مازندران، مرکزی و یزد هم با رشد تقریبی ۱۰ درصد روبه‌رو بود. بیشترین میزان مشارکت انتخاباتی در دور اول نسبت به دور دوم متعلق به استان‌های سمنان، آذربایجان شرقی و گلستان است. گلستانی‌ها در دور اول انتخابات ۳۶ درصد مشارکت داشتند که این عدد در دور دوم به ۵۰٫۵۵ رسید. آذربایجان شرقی هم با رشد ۱۸ درصدی دومین استان با بیشترین میزان رشد مشارکت است. اهالی سمنان که در دور اول ۳۲ درصد مشارکت ثبت کرده بودند در دور دوم ۵۵٫۶ درصد مشارکت رقم زدند تا میزان رشد مشارکت آنها طی یک هفته به ۲۳٫۶ درصد برسد و بیشترین نرخ افزایش مشارکت در میان استان‌ها را ثبت کردند.

نتیجه متفاوت انتخابات در نصف جهان

اختلاف رای پزشکان و جلیلی در اکثر استان‌ها چندان قابل توجه نبود و تا ساعات اولیه خبرهای غیررسمی حکایت از پایایی بودن روند شمارش آرا داشت. با این حال اما در برخی از استان‌ها شدت بالای این اختلاف نیز به چشم می‌خورد. در آذربایجان شرقی سعید جلیلی در حالی ۲۹۱ هزار رای گرفته که مسعود پزشکیان با یک میلیون و ۶۷۲ هزار رای در این استان قاطعانه پیروز شد. در کردستان هم مسعود پزشکیان با ۲۸۴ هزار رای نسبت به رای ۷۶ هزارتایی سعید جلیلی اختلاف نسبتاً بالایی را ثبت کرد. از سوی دیگر اما سعید جلیلی در اصفهان با یک میلیون و ۸۰۹ هزار رای نسبت به سبب رای ۷۰۲ هزارتایی پزشکان اختلاف زیاد و جالب توجهی را در این زمینه ثبت کرد. برخلاف پیروزی پزشکان در این انتخابات، اختلاف رای یک میلیونی کاندید بازنده انتخابات در استان اصفهان قابل توجه است. صندوق‌های رای در خراسان رضوی میزبان یک میلیون و ۷۰۰ هزار رای به جلیلی بودند، در حالی‌که آرای پزشکان در همین صندوق‌ها یک میلیون و ۸۰۰ هزار رای است. قم هم از جمله استان‌هایی بود که اختلاف رای جلیلی نسبت به پزشکان را پررنگ نشان می‌داد. در این استان پزشکان مجموعاً ۱۶۴ هزار رای داشت در حالی‌که ۳۷۰ هزارنفر به سعید جلیلی رای دادند.

آرای جلیلی و پزشکان به تفکیک استان‌ها و درصد آرا در مقایسه با دور قبل

استان	میزان مشارکت در دور اول	میزان مشارکت در دور دوم	میزان رشد مشارکت
آذربایجان شرقی	۴۴ درصد	۶۲٫۲ درصد	۱۸٫۲
آذربایجان غربی	۴۰٫۱۲ درصد		
اردبیل	۵۴٫۹۳ درصد	۶۵٫۵ درصد	۱۰٫۵۷
اصفهان	۴۱ درصد	۴۸٫۵ درصد	۷٫۵
البرز	۳۶ درصد	۴۸٫۸ درصد	۱۲٫۸
ایلام	۴۷ درصد	۵۶٫۷۸ درصد	۹٫۷۸
بوشهر	۴۶ درصد	۵۷٫۱۲ درصد	۱۱٫۱۲
تهران	۴۵ درصد		
چهارمحال و بختیاری	۳۸ درصد	۴۷٫۹ درصد	۹٫۹
خراسان جنوبی	۶۰٫۳ درصد	۷۰٫۸ درصد	۱۰٫۵
خراسان رضوی	۴۹٫۲ درصد	۵۷٫۹۸ درصد	۸٫۷۸
خراسان شمالی	۴۴٫۵۴ درصد	۵۳٫۴ درصد	۸٫۸۶
خوزستان	۲۹٫۶ درصد		
زنجان	۴۶ درصد	۵۷٫۳ درصد	۱۱٫۳
سمنان	۳۲ درصد	۵۵٫۶۴ درصد	۲۳٫۶۴
سیستان و بلوچستان	۳۰ درصد	۵۱ درصد	۲۱
فارس	۳۶٫۲۵ درصد		
قزوین	۴۲ درصد		
قم	۵۷ درصد	۶۴٫۳۸ درصد	۷٫۳۸
کردستان	۲۳ درصد	۲۹٫۲۴ درصد	۶٫۲۴
کرمان	۴۵ درصد	۵۵ درصد	۱۰
کرمانشاه	۳۲٫۷۹ درصد		
کهگیلویه و بویر احمد	۴۵ درصد	۶۴٫۷ درصد	۱۹٫۷
گلستان	۳۶ درصد	۵۰٫۵۵ درصد	۱۴٫۵۵
گیلان	۳۱٫۳ درصد	۴۳٫۹ درصد	۱۲٫۶
لرستان	۳۵ درصد	۴۸٫۸ درصد	۱۳٫۸
مازندران	۴۱٫۸۲ درصد	۵۲٫۱۹ درصد	۱۰٫۳۷
مرکزی	۳۹٫۴ درصد	۴۸٫۸ درصد	۹٫۴
هرمزگان	۴۸ درصد	۵۲٫۹ درصد	۴٫۹
همدان	۴۰ درصد	۴۸ درصد	۸
یزد	۵۸٫۳ درصد	۶۹٫۴۴ درصد	۱۱٫۱۴
میزان کل مشارکت	۴۰ درصد	۵۰ درصد	۱۰ درصد